

Струка (назив): Све струке (трећи степен)				
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)				
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): КЊИЖЕВНО НАСЉЕЂЕ ОД АНТИКЕ ДО ПРОСВЈЕТИТЕЉСТВА (Модул је обавезан за други разред)				
Датум:	јуни, 2021. године	Шифра:	Редни број:	04
Сврха :				
Модул је развијен тако да омогући ученицима да разумију и тумаче књижевно дјело.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Знања стечена у основној и средњој школи.				
Циљ:				
Развијање способности код ученика за доживљавање и разумијевање књижевних дјела из српске и свјетске баштине.				
Задаци:				
<ul style="list-style-type: none"> - Оспособљавање ученика за доживљавање, разумијевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно умјетничких дјела разних жанрова; - Систематично оспособљавање ученика за критичко процјењивање прочитаног текста; - Развијање љубави према културној баштини и потребе да се она његује. 				
Теме:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Књижевност старог вијека (антика) 2. Средњовјековна и народна књижевност 3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам 4. Просвјетитељство 				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Књижевност старог вијека (антика)	- препозна основна обиљежја културе; - познаје књижевноисторијско раздобље старог вијека (развој, књ. врсте, тематика, утицаји, естетске одлике, значајна остварења);	-повезује знања стечена у првом разреду са новим знањима која се односе на стваралачку улогу мита и епа;	-посједује свијест о важности културних насљеђа;	Тема 1. Упознати ученике са развојем књижевности старог вијека, књижевним врстама које су се његовале, њиховим одликама, тематиком и књижевним насљеђем тога раздобља.

				Указати на културни, историјски, религијски и морални утицај и значај Библије. У раду наглашавати кључне ријечи, а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.
2. Средњовјековна и народна књижевност	- препозна одлике средњовјековне књижевности и објасни њен значај за српску културу; проширује знања о настанку словенског писма и најстаријим споменицима старословенског језика; препозна књ. врсте и објасни њихов културни и историјски аспект. - уочава основна обиљежја народне (усмене) књижевности; укаже на значај народне књ. у српској културној историји и формирању националног и културног идентитета.	-поткрепљује примјерима основне одлике народне књижевности.		Тема 2. Предочити важност српске средњовјековне књижевности, њене одлике, жанровску разноликост (врсте). Анализирати књижевне садржаје ове епохе. Указати на важност српских средњовјековних споменика и историјски контекст развоја српског језика и писма. Анализирати дјела народног стваралаштва и указати на значај народне књ. у српској културној историји и формирању културног и националног идентитета. У раду наглашавати кључне ријечи, а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.
3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам	- уочи значај епохе хуманизма и ренесансе у развоју савремене европске културе;	-разумије околности које су довеле до културног заокрета у	-посједује лични вриједносни став према тврдичлуку као	Тема 3. Упознати ученике са значајем и културним богатством епохе

	- наведе и објасни друштвено-историјске околности које су утицале на појаву барока -уочи обиљежја класицизма (вријеме, писци, дјела)	епохи хуманизма и ренесансе; - истакне најважније елементе хуманизма и ренесансе и барокне књ. - препозна одлике комедије карактера и упореди је са осталим врстама комедија.	негативној особини и процјени морални аспект лика; -умије да анализира поједине дијелове комедије који су репрезентативни примјери за комедију карактера;	хуманизма и ренесансе. Кроз анализу књ. садржаја указати на важност мотива и стилских одлика овог раздобља. Указати на новитете који су се појавили у односу на претходну епоху. У раду наглашавати кључне ријечи, а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.
4. Просвјетитељство	- објасни културноисторијске околности које су довеле до Велике сеобе; објасни културне посљедице Велике сеобе; препозна одлике епохе просвјетитељства у европској и српској књижевности; препознаје аутобиографију као књижевно-научну врсту.	- истакне универзалне вриједности књ. дјела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; - уочава разлику између манифеста и писма; - схвата улогу увођења народног језика у књижевност.	- умије да образложи Доситејеве критичке ставове и просвјетитељске идеје.	Указати на значај Велике сеобе и културноисторијских прилика које су утицале на стагнирање културног развоја. Истакнути значај увођења народног језика у књижевност. Анализирајући књижевне садржаје предочити значај просвјетитељског програма Доситеја Обрадовића за српски народ. У раду наглашавати кључне ријечи, а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.
Интеграција				
Историја. Вјеронаука. Историја књижевности. Историја умјетности.				
Литература и извори:				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература; 				

- Еп о Гилгамешу (одломак);
- Хомер: Илијада (одломак);
- Библија: Стари завјет – Прва књига Мојсијева – Постање; Нови завјет – Страдање и васкрсење Христово; Бесједа на гори;
- Најстарији споменици јужнословенске културе: Слово о писменима, Мирослављево јеванђеље, Повеља Кулина бана;
- Сава Немањић (Свети Сава): Житије Светога Симеона (одломак); Болест и смрт Светога Симеона;
- Усмено предање о Светоме Сави (народне пјесме, приче и легенде – избор);
- Народне лирске пјесме: Виша је гора од горе – народна лирска пјесма;
- Епско-лирске народне пјесме: Хасанагиница, Српске народне пјесме: Диоба Јакшића, Мали Радојица, Српске народне бајке: Златна јабука и девет пауница, Дјевојка бржа од коња;
- Данте Алигијери: Божанствена комедија (одломак из Пакла);
- Франческо Петрарка: Канцонијер (избор);
- Ђовани Бокачо: Декамерон (избор новеле);
- Виљем Шекспир: Хамлет (одломак);
- Доситеј Обрадовић: Из живота и прикљученија.
-

Лектира (наставник бира двије од пет понуђених наслова):

- Избор из српске народне поезије
- Виљем Шекспир – Хамлет
- Виљем Шекспир – Ромео и Јулија
- Јован Стерија Поповић – Тврдица
- Ж. Б. Молијер – Тврдица

Напомена: Понуђени извори су приједлози за обраду. Сваком наставнику даје се могућност сопственог избора између понуђених књижевних текстова.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула. Предвиђена писмена провјера из овог модула (ТЕСТ).

Струка (назив): Све струке (трећи степен)				
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)				
Предмет (назив): КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК И МОРФОЛОГИЈА				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): ЈЕЗИК				
Модул је обавезан за други разред.				
Датум: јуни, 2021. године		Шифра:		Редни број: 5.
Сврха				
Овај модул има за циљ да ученици утврде и прошире знања из области историје српског књижевног језика. Пратећи историјски развој српског језика увидјеће које су то околности утицале на стварање језичке норме и стандардизације језика. Усвајање знања из граматике српскога језика из области морфологије и развијање способности правилног акцентовања ријечи.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Знања стечена у основној школи.				
Циљеви				
<ul style="list-style-type: none"> – Разумијевање књижевног језика са историјског и садашњег аспекта; – Развијање способности за анализу језичке грађе српског језика; – Разумијевање граматичких категорија, деκлинације и коњуґације у оквиру врста ријечи; – Примјењивање граматичких правила у језичкој пракси; 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој књижевног језика 2. Именице и именске ријечи 3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи 				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Развој књижевног језика	- разумије језик као систем и разликује његове функције; зна основне особине дијалеката српског језика;	-препознаје различите говорне варијације (стилске, дијалекатске, социолекатске, жаргонске);	-умије да разликује на конкретним примјерима књижевни (стандардни) језик од дијалекта; зна основне податке о дијалектима српског језика; има правилан став према свом дијалекту и другим	Тема 1. Подсјетити ученике на историјске околности које су довеле до раслојавања језика, стварања нарјечја и

	<p>наведе подјелу штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора; уочава мјесто српског језика у породици словенских језика; познаје развој књижевног језика, писма и правописа на српском језичком простору;</p>		<p>дијалектима српског језика и према оба изговора српског књижевног језика (поштује свој и друге дијалекте српског језика и има потребу да чува свој дијалекат; подједнако цијени оба изговора српског књижевног језика</p>	<p>изговора. Указати на потребу стандардизације језика и формирања језичке норме. Припремити предавање о подјели штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора. Предочити улогу и мјесто српског језика у породици словенских језика. У раду наглашавати кључне ријечи, а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.</p>
<p>2. Именице и именске ријечи</p>	<p>-наброји врсте ријечи; наброји категорије именица према значењу; објасни лексичко и граматичко значење именице; објасни граматичке категорије рода, броја и падежа именица; - објасни граматичке категорије рода, броја и падежа придјева; објасни подјелу придјева према</p>	<p>-одређује које граматичке категорије имају промјенљиве врсте ријечи; препозна разлику између природног и граматичког рода именица; -одреди граматичке категорије придјева; класификује придјеве према значењу на конкретним примјерима; врши</p>		<p>Тема 2. Представити подјелу морфема на конкретним примјерима. Припремити текст из књижевног дјела и на примјерима груписати ријечи према врстама и функцији у реченици. Објаснитити лексичко и граматичко значење ријечи. Објаснити граматичке</p>

	<p>значењу; објасни појам компарације придјева и врсте компарације; одреди вид придјева; - разликује врсте замјеница; наведе и објасни све граматичке категорије замјеница; разликује замјенице према служби; - разликује врсте бројева; објасни специфичности основних, збирних и редних бројева; наведе и објасни све граматичке категорије бројева;</p> <p>- разликује граматичке категорије глагола; разликује презентску и</p>	<p>компарацију придјева; уочава разлике у промјени придјева одређеног и неодређеног вида; - препозна у примјерима одговарајућу врсту замјеница; уочава разлику у промјени између именичких и придјевских замјеница и јасно врши њихову промјену; -препознаје у примјерима одговарајућу врсту броја и врши њихову промјену према граматичким категоријама;</p> <p>-у раду на тексту јасно врши подјелу глагола према њиховим граматичким категоријама; препознаје врсте глагола према дужини трајања радње;</p>	<p>-разумијевање граматичких категорија, деклинације и конјугације у оквиру врста ријечи.</p>	<p>категорије именица: род, број и падеж. Објаснити промјену придјева неодређеног и одређеног вида, компарацију придјева. Објаснити одређивање замјеница према служби; именичку и замјеничку промјену. На конкретним примјерима објаснити промјену именичких и придјевских замјеница. Објаснити промјену основних, збирних и редних бројева. У раду наглашавати кључне ријечи,а непознате ријечи објаснити. Сва упутства за рад давати у писаној форми.</p>
--	---	--	---	---

3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи	инфинитивну основу и глаголе према основи; врши подјелу глагола према трајању радње; објасни творбу простих и сложених глаголских облика; објасни творбу облика пасива; -наведе непромјенљиве врсте ријечи; објасни значење и службу непромјенљивих врста ријечи; врши компарацију прилога;	разликује двовидске глаголе; класификује глаголе према глаголском роду; врши промјену глагола по лицима, времену, броју и начину; - одређује значење и службу прилога, приједлога, узвика, везника и ријечца на конкретним примјерима;	-примјена граматичких правила у језичкој пракси.	Тема 3. Извршити подјелу глагола по значењу и примјерима представити граматичка значења: глаголског вида, рода, лица, времена и начина. Објаснити граматички род и број. Поновити са ученицима презентску и инфинитивну основу и објаснити творбу простих и сложених глаголских облика као и творбу пасива. Припремити примјере непромјенљивих врста ријечи и одредити врсту; значење и службу приједлога и прилога, врсте везника, значење и службу узвика и ријечца.
Интеграција				
1. Историја				
Извори и литература:				
<ul style="list-style-type: none"> – Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; – Друга стручна и теоријска литература; – Правопис српскога језика, Матица српска, 2014. г. 				

– Ж. Станојчић, Љ. Поповић, Граматика српског језика за гимназије и средње школе, било које издање.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула. Предвиђена писмена провјера (ТЕСТ) из области морфологије.